

De sociale ontwikkeling van kinderen

Amsterdam, maart 2013, jaargang 6, nr. 1

Universiteit van Amsterdam

Beste ouders,

Door middel van deze nieuwsbrief willen wij u op de hoogte stellen van de ontwikkelingen binnen het onderzoek 'De sociale ontwikkeling van kinderen'.

Medewerkers

Ons onderzoeksteam is in beweging en wij houden u graag op de hoogte van de samenstelling van ons team. Sinds kort zijn twee nieuwe promovendi, Marijke Metz en Milica Nikolic, met hun onderzoek gestart. Daarnaast heeft Marieke Broersen per 1 januari het afnemen van de telefonische interviews van Ymke Sijbrandij overgenomen. Hieronder stellen de nieuwe medewerkers van het onderzoeksteam zich voor.

Foto: Marijke Metz

'Mijn naam is Marijke Metz en ik ben in 2012 afgestudeerd aan de Rijksuniversiteit Groningen. In Groningen heb ik een bachelor in de psychologie gevolgd en daarna een onderzoeksmaster gedaan over onderwijskunde en ontwikkeling. Tijdens mijn master had ik al besloten dat ik graag verder wilde in het onderzoek en heb ik gesolliciteerd naar een promotieplek binnen het onderzoek 'De sociale ontwikkeling van kinderen'. Per 1

november ben ik nu werkzaam bij het project, waar ik mij vooral ga richten op het bestuderen van het gezinssysteem. Ik ga vooral kijken naar de interactiepatronen tussen ouders tijdens de taken waarin zowel vader als moeder met het kind spelen. Uiteindelijk hoop ik de interactiepatronen van ouders te kunnen koppelen aan de ontwikkeling van verlegenheid en zelfvertrouwen.'

Foto: Milica Nikolic

'Mijn naam is Milica Nikolic en ik heb psychologie gestudeerd aan de Novi Sad Universiteit in Servië. In oktober 2009 heb ik mijn master psychologie afgerond aan de Universiteit van Belgrado in Servië. Vervolgens heb ik een tijdje als psycholoog gewerkt bij het Nationale Instituut voor Sport en Geneeskunde. Tijdens mijn werk heb ik onderzoek gedaan naar faalangst bij sporters. Sinds maart 2013 ben ik werkzaam bij het onderzoek 'De sociale ontwikkeling van kinderen'. Mijn focus in het onderzoek zal liggen op de fysiologische aspecten van angst, verlegenheid en zelfvertrouwen bij kinderen. Ik zal gaan kijken naar de hartslag en de zweetreactie van kinderen tijdens verschillende taakjes.'

Foto: Marieke Broersen

‘Mijn naam is Marieke Broersen en ik volg momenteel de masteropleiding gezondheidszorgpsychologie aan de Universiteit van Amsterdam. Sinds januari 2013 verzorg ik de telefonische interviews voor het onderzoek ‘De sociale ontwikkeling van kinderen’. Sommigen van jullie zullen mij al gesproken hebben. Daarnaast neem ik neuropsychologische testen af voor een onderzoek van het Academisch Medisch Centrum en werk ik als onderzoeks-medewerker bij UvA minds, Academisch Behandelcentrum voor Ouder en Kind. Bij deze instelling houd ik mij voornamelijk bezig met het mindfulness onderzoek bij kinderen en pubers met ADHD. Tevens schrijf ik momenteel mijn afstudeerscriptie bij deze instelling over de effectiviteit van de mindfulness behandeling op het aandachtsfunctioneren van kinderen en pubers met ADHD.’

Voortgang onderzoek

Voor de 4,5-jaarsmetingen zijn tot nu toe alweer 82 kinderen met hun ouders in ons onderzoekscentrum langs gekomen. Naast de bezoeken aan ons onderzoekscentrum worden alle ouders benaderd voor een telefonisch interview.

Resultaten van onderzoek

Zoals u weet zijn tijdens de eerdere lab- en huisbezoeken video-opnamen gemaakt. Daarnaast hebben alle ouders verschillende vragenlijsten ingevuld. Inmiddels is er weer een nieuw deel van

deze video-opnamen en vragenlijsten geanalyseerd. Hieronder presenteren wij u de nieuwste resultaten van het onderzoek.

Co-parenting

Co-parenting is de samenwerking tussen volwassenen die de verantwoordelijkheid hebben voor het grootbrengen van de kinderen. Bij co-parenting gaat het niet alleen om het uitvoeren van de verzorgende opvoedtaken maar ook om de steun en het ontbreken daarvan (ondermijning) naar de partner tijdens het uitvoeren van opvoedtaken. Meerdere onderzoeken hebben aangetoond dat co-parenting een belangrijke bijdrage levert aan de (emotionele) ontwikkeling van kinderen.

Bij de 1-jaarsmeting heeft u een vragenlijst ingevuld over hoe de verschillende rollen van het opvoeden tussen u en uw partner verdeeld waren. Met deze vragenlijst is co-parenting gemeten. Vervolgens is er gekeken of er een verband is tussen verlegenheid en zelfvertrouwen van zowel ouders als kind en de co-parentingkwaliteit tussen de ouders.

Er werd geen verband gevonden tussen ondersteunende co-parenting en verlegenheid en zelfvertrouwen van ouders of kinderen. Wel werd gevonden dat als moeders meer verlegen zijn, zij iets meer ondermijning in de co-parentingrelatie laten zien. Ook werd gevonden dat als vaders hun partner meer ondermijnen in de co-parentingrelatie, het kind iets meer verlegen is. Deze resultaten ondersteunen het belang van onderzoek naar de invloed van co-parenting op de ontwikkeling van verlegenheid en zelfvertrouwen, waartoe ons onderzoek een eerste aanzet geeft.

Vaders en moeders in de opvoeding

Vaders en moeders kunnen verschillen in de manier waarop zij opvoeden. Zo hebben eerdere onderzoeken aangetoond dat vaders meer dan moeders de neiging hebben om hun kind te verrassen en uit de dagen. Vaders stoeien meer en spelen meer

competitief, terwijl moeders wat meer een verzorgende en steunende relatie hebben met hun kinderen. Moeders hebben de neiging om meer verzorgend spel te spelen met hun kinderen en ze hebben tijdens het spel eerder de intentie om hun kind iets te leren. De vraag is of vaders en moeders misschien ook een verschillende invloed hebben op de ontwikkeling van verlegenheid en zelfvertrouwen van hun kind. Daarnaast is onderzocht of verlegenheid bij een kind van 4 maanden samenhangt met gedrag van de ouders.

Uit de resultaten van ons onderzoek zijn de hierboven genoemde verschillen in opvoedgedrag gedeeltelijk naar voren gekomen. De resultaten zijn gebaseerd op uw bezoeken aan het onderzoekscentrum, en de bezoeken die wij bij u thuis hebben gebracht. Er is eerst gekeken of vaders en moeders verschillen in uitdagend en voorzichtig opvoedingsgedrag als hun kind 4 en 12 maanden is. Hieruit kwam naar voren dat vaders en moeders niet verschillen in hun uitdagende gedrag naar hun baby toe. Mogelijk komt dit verschil pas later naar voren, aangezien bekend is dat vaders het meest stoeien als hun kind de peuter-kleuterleeftijd heeft. Wel bleek dat moeders voorzichtiger zijn dan vaders naar het kind op 4 en 12 maanden.

Ten tweede is gebleken dat in de vroege babytijd uitdagend opvoedingsgedrag van zowel de moeder als vader niet samenhangt met verlegenheid bij het kind op 12 maanden. Wel kwam naar voren dat voorzichtig opvoedingsgedrag van de moeder op 4 maanden iets meer verlegenheid bij het kind op 12 maanden voorspelde. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat voorzichtig opvoedingsgedrag van moeders gevoelens van verlegenheid bij het kind kunnen bekrachtigen. Tot slot is gebleken dat moeders van verlegen baby's van 4 maanden voorzichtiger opvoedingsgedrag vertonen bij het kind op 12 maanden vergeleken met vaders.

Het meten van de hartslag en verlegenheid bij kinderen

Tijdens de 4-maanden en 1-jaarsmetingen werden met plakkers op de buik bij de kinderen hun lichamelijke reacties gemeten zoals hartslag en de tijd tussen de hartslagen (hartslagvariabiliteit). Hartslag en hartslagvariabiliteit zeggen iets over de intensiteit van de emoties die iemand ervaart. Zo gaan een hogere hartslag en lagere hartslagvariabiliteit vaak gepaard met een gevoel van opwindning of spanning. Verschillende onderzoekers denken dat verlegen gedrag op jonge leeftijd gepaard gaat met een hogere hartslag en met een lagere hartslagvariabiliteit als reactie op het aanbieden van onbekend speelgoed.

In ons onderzoek is gekeken of lichamelijke reacties samenhangen met het gedrag van het kind. Er werd verwacht dat kinderen met een hogere hartslag en een lagere hartslagvariabiliteit op 4 maanden meer verlegen gedrag laten zien tijdens het aanbieden van onbekend speelgoed op 4 maanden en op 12 maanden. Er werd echter gevonden dat niet alle lichamelijke reacties samenhangen met verlegen gedrag. Alleen hartslag van het kind op 4 maanden hing samen met verlegen gedrag op 4 maanden. Kinderen die meer verlegen gedrag lieten zien tijdens het aanbieden van onbekend speelgoed, hadden dus een wat hogere hartslag dan kinderen die niet of minder verlegen waren. Wat betreft verlegen gedrag op 12 maanden werd gevonden dat de lichamelijke reacties van het kind op 4 maanden niet samenhangen met verlegen gedrag op 12 maanden. Het lijkt erop dat verlegenheid op het moment zelf wel samenhangt met een hogere hartslag, maar dit niets zegt over verlegen gedrag in de toekomst. Het verlegen gedrag is dus kennelijk veranderlijk op jonge leeftijd en kan ook omslaan in zelfvertrouwen.

Dank en contactgegevens

Wij willen u wederom bedanken voor uw inzet en bijdrage aan dit onderzoek. Wij stellen het zeer op prijs dat u bereid bent om naar het onderzoekscentrum te komen, vragenlijsten in te vullen en telefonische interviews wilt geven. Zonder de inzet van u en uw gezin zou dit onderzoek naar het ontwikkelen van verlegenheid en zelfvertrouwen niet mogelijk zijn! Mocht u nog vragen hebben dan kunt u contact opnemen met:

Stephanie Mizrahi
Universiteit van Amsterdam
Onderzoek 'De sociale ontwikkeling van kinderen'.
Antwoordnummer 39310
1090 WC Amsterdam
O.v.v. C2524.0438.01

Tel: 020 525 7010
Fax: 020 525 1200
Email: info@sociale-ontwikkeling.nl

U kunt ook altijd een bezoek brengen aan onze website, die wij regelmatig aanvullen met nieuwe informatie:
www.sociale-ontwikkeling.nl